

ภาษาไทย ภาษาใคร :

นโยบายภาษาแห่งชาติของราชบัณฑิตยสถาน*

: ดร.อรองค์ ชาคร

*เป็นส่วนหนึ่งของโครงการทุน Shadowing ในประเทศ ด้านการเรียนการสอน และการจัดการความรู้/ การวิจัย ในโครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติงานฉลอง ๒๐๐ ปี วันคล้ายวันประสูติ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงวงษาธิราชสนิท และทรงเป็นประธานเปิดการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง ‘ปัญหาการเรียน การสอน และการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน’ ที่หอประชุมกองทัพเรือ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ พระราชทานพระราชดำรัสเปิดการสัมมนา ทางวิชาการตอนหนึ่งว่า

“ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในจำนวนไม่มากนักที่มีภาษาของ ตนเองใช้ และเรียกภาษาของตนเองได้อย่างภาคภูมิใจว่า ‘ภาษาไทย’ ตาม ธรรมชาติภาษาย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ตามสถานการณ์ใน สังคม อีกส่วนหนึ่งภาษามีความสำคัญถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรมของ คนในชาติ การเรียนการสอนภาษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ วิธีการสอนภาษา มีหลายอย่างหลายทฤษฎี การจะตัดสินว่าแบบไหนดีกว่า ต้องพิจารณา

“ประเทศไทย
เป็นประเทศหนึ่ง
ในจำนวนไม่มากนัก
ที่มีภาษาของตนเองใช้
และเรียกภาษาของตนเอง
ได้อย่างภาคภูมิใจว่า
‘ภาษาไทย’”

สถานการณ์เป็นสำคัญ ซึ่งการมาร่วมสัมมนาในครั้งนี้เป็นกิจกรรมหนึ่ง การเกิดพระเกียรติผู้ทรงพระนิพนธ์วรรณคดี และตำราแบบเรียนภาษาไทย ไว้เป็นตัวอย่างในการจรจโรงภาษาไทย จึงควรได้ศึกษาแนวทางของครู ภาษาไทยแต่โบราณด้วย” ภายหลังจากทรงฟังการนำเสนองานวิจัย เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยแล้ว สมเด็จพระเทพรัตน-ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสตอบในตอนหนึ่งว่า “พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงวงษาธิราชสนิท ทรงเป็นบรรพบุรุษของ ข้าพเจ้าด้วย ซึ่งพระองค์ทรงพระนิพนธ์แบบเรียนภาษาไทย ‘จินตมณี’ ที่มีความไพเราะทางภาษาและวรรณศิลป์โดยภาษาเป็นเครื่องมือสืบทอด ทางวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สำหรับปัญหาการเรียนการสอน ภาษาไทยที่ครูได้ตอบแบบสอบถาม พบว่า คนสมัยนี้นิยมมองต่างมุม เช่น ครูภาษาไทยไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อย ควรนำของเดิมมาใช้และควร ทำให้ทันสมัย ซึ่งเป็นความเห็นที่ถูกต้องของทั้งสองฝ่าย---

ศ.ดร.รีนฤทัย สัจจพันธุ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง กราบ บังคมทูลรายงานถึงปัญหาการใช้ภาษาไทยที่มีปัจจัยจากภายนอกว่า ปัญหามาจาก ๓ ส่วน ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต บุคคลที่มีชื่อเสียง และ สื่อมวลชน โดยเฉพาะปัญหาที่มาจากสื่ออินเทอร์เน็ตทำให้การเขียน ภาษาไทยบกพร่อง เช่น ๕๕๕ แทนเสียงหัวเราะ, เต๋วไปเดกะ (เด็วไป ดึกกว่า - ผู้เขียน), 4U แทนคำว่า for you คำเหล่านี้เด็กนำมาใช้ในชีวิต ประจำวันจนกลายเป็นเรื่องปกติ นำมาเขียนในการบ้านและรายงาน ส่วน ดารา พิธีกร มักอ่านคำผิด เช่นคำว่า พระเมรุ กลับอ่านว่า พระ-เม-รุ และอ่าน ฉ ออกเสียงเป็นตัว CH ในภาษาอังกฤษ ส่วนผู้นำประเทศมักใช้ ภาษาไทยคำอังกฤษคำ และใช้คำไม่สุภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งแก้ปัญหา

(สรุปจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

ตามแผนยุทธศาสตร์ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒ มียุทธศาสตร์หนึ่งที่ระบุเป้าประสงค์เกี่ยวกับประเด็นการอนุรักษ์ภาษาไทย มิให้แปรเปลี่ยนไปในทางเสื่อม และส่งเสริมภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ ของชาติให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น พันธกิจหนึ่งของราชบัณฑิตยสถานใน

แผนยุทธศาสตร์ คือ การจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ ที่ได้เริ่มดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๐

ความสำคัญของภาษา

หนังสือ ‘ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร’ ให้ความหมายของภาษาว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารทำความเข้าใจกันระหว่างมนุษย์ การทำความเข้าใจนี้สามารถทำได้หลายวิธี ทั้งโดยใช้เสียง กิริยาอาการ ถ้อยคำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามวิธีการเหล่านี้ต้องคำนึงถึงระเบียบ และการกำหนดรู้ความหมายตามข้อตกลงร่วมกันจึงจะนับเป็นภาษา (คณาจารย์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ๒๕๕๑, หน้า ๔)

อาจสรุปได้ว่า ภาษาคือเครื่องมือการส่งสารให้ผู้อื่นทราบโดยผ่านสื่อ อันได้แก่ เสียง และ/หรือกิริยาอาการ หรือสัญลักษณ์อื่นๆ ที่เป็นระบบ ซึ่งส่งผลให้มนุษย์ในสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเดียวกันรับสารนั้นได้ และ/หรือแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารนั้นได้

จากความเป็นระบบและความสามารถในการสื่อความหมายของตัวภาษา จึงเกิดมีสาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับศาสตร์ด้านนี้โดยตรง รู้จักกันในนาม ‘ภาษาศาสตร์’

ภาพรวมของภาษาศาสตร์ คือ การศึกษาวิเคราะห์ภาษาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (the scientific study of a language) กล่าวคือ ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและมีระเบียบแบบแผนหรือระเบียบวิธีวิจัย อันแสดงเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

๑. ตั้งข้อสังเกตหรือสมมุติฐานเกี่ยวกับประเด็นในภาษา
๒. เรียบเรียงหรือจำแนกข้อสมมุติฐานเพื่อตั้งคำถามวิเคราะห์วิจัย
๓. เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการวิจัยในเรื่องนั้นๆ
๔. นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยอาศัยทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
๕. สรุปผลโดยเชื่อมโยงกับคำถามวิจัยโดยผลลัพธ์ที่พิสูจน์เป็นที่ประจักษ์อาจนำมาตั้งเป็นกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีต่อไปได้

การศึกษาด้านภาษาศาสตร์ในปัจจุบันแบ่งออกเป็นสาขาวิชาย่อยจำนวนมาก โดยอาจถือได้ว่า ภาษาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งแตกหน่อมาจากภาษาศาสตร์นั้น ได้มีสถานะที่มากกว่าสาขาวิชาย่อยแล้วอันเนื่องมาจากความหลากหลายของทฤษฎีและแนวคิดที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้จริงโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น การสอนภาษา

การแปล การโฆษณา และการวางนโยบายภาษา

นักภาษาศาสตร์ และนักภาษาศาสตร์ประยุกต์ส่วนใหญ่สนใจภาษาที่แตกต่างกันไปตามบริบททางสังคมอย่างเท่าเทียมกัน โดยศึกษาภาษาในแง่ที่มาของภาษา ความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาใดภาษาหนึ่ง (เช่น ภาษาแม่) กับภาษาอื่นๆ รวมถึงหน้าที่หรือความสำคัญของภาษาในสังคม การศึกษาภาษาในเชิงภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ ยังเป็นแนวทางให้ศึกษาต่อยอดทางด้านอื่นๆ ของสังคม ผู้พูดภาษานั้นด้วย เช่น มิติภาษาในด้านการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรม จริยธรรม ค่านิยมทางสังคม และตลอดจนประวัติศาสตร์ของกลุ่มคนซึ่งเป็นผู้ใช้ภาษานั้นๆ ดังจะเห็นได้จากสาขาวิชาย่อยที่ยกมาพอสังเขป (*อรองค์ ชาติกร, ๒๕๕๑, เอกสารประกอบ การบรรยายวิชา Discourse Analysis*)

- สัทศาสตร์ (Phonetics) ศึกษาลักษณะธรรมชาติของเสียงพูด การทำงานของอวัยวะต่างๆ ในการออกเสียง ลักษณะทางกายภาพของคลื่นเสียง ตลอดจนกระบวนการทำงานของหูในการรับฟังเสียง

- วจวิทยา (Morphology) ศึกษาโครงสร้างภายในของคำ และระบบการประกอบรูปของหน่วยคำเข้าเป็นคำในภาษาหนึ่งๆ

- วากยสัมพันธ์ (Syntax) ศึกษาโครงสร้างประโยค และระบบการจัดเรียงคำเข้าเป็นประโยคตามหลักไวยากรณ์

- วาทกรรม หรือสัมพันธ์สาร (Discourse) ศึกษาโครงสร้างภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยค ซึ่งรวมถึงบริบทการใช้ภาษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษาด้วย

- วรรคศาสตร์ (Semantics) ศึกษาความหมายของรูปภาษา และระบบการเกิดความหมายตามรูปศัพท์

- วัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหมายตามรูปกับความหมายเชิงปฏิบัติที่แปรเปลี่ยนไปตามบริบท

- ภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistics) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม โดยศึกษาอิทธิพลของสังคม เช่น ปัจจัยด้านชนชั้น เพศ อายุ สภาพแวดล้อม ที่อาจส่งผลต่อลักษณะของภาษาและการใช้ภาษาของบุคคลกลุ่มต่างๆ

- ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (Historical Linguistics) ศึกษาเปรียบเทียบภาษาที่คล้ายคลึงกัน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาทางด้านเสียง ตัวอักษร ไวยากรณ์ ความหมาย

ภาษาจะช่วย
ในการรักษาภูมิปัญญา
สร้างความสามัคคี
และความมั่นคง
ให้เกิดขึ้นในชาติ
เมื่อเรายกย่อง
ให้เกียรติภาษาถิ่น
ซึ่งก็คือภาษาแม่
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ
ผู้คนที่รู้ลึกดี
และพร้อม
ที่จะเรียนรู้ภาษาไทย
ความเข้าใจกันก็จะเกิดขึ้น

เพื่อนำไปสู่การจัดตระกูลภาษา

- ภาษาศาสตร์คอมพิวเตอร์ (Computational Linguistics) เป็น
สาขาวิชาระหว่างคอมพิวเตอร์ศาสตร์และภาษาศาสตร์ ที่ศึกษา
เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลภาษามนุษย์ เช่น การแปล
การวิเคราะห์ข้อความ และศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทดสอบทฤษฎี
ภาษาศาสตร์ รวมถึงการศึกษาการสื่อสารกับคอมพิวเตอร์โดยใช้ภาษา
มนุษย์

- ภาษาศาสตร์เชิงมานุษยวิทยา (Anthropological Linguistics)
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นอิทธิพล
ของสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลมาจากการเปลี่ยนแปลง ตลอดทั้ง
วิเคราะห์การสื่อสารและการใช้ภาษาด้วยวิธีการทางชาติพันธุ์วรรณา
(Ethnography)

จะเห็นได้ว่า การศึกษาภาษาในเชิงภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์
ประยุกต์นั้นมีมิติที่กว้างและลึก ควรค่าแก่การใส่ใจของรัฐในการส่งเสริม
การศึกษาวิเคราะห์วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษาประจำชาติ และ
ประจำท้องถิ่นต่างๆ เสกขภูมิ วรรณปก (คอลัมน์ Think Tank
หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๐) ได้อ้างอิงงานวิจัย
ของศาสตราจารย์เดวิด แฮร์ริสัน ศาสตราจารย์ด้านภาษาศาสตร์ แห่ง
วิทยาลัยสวาร์ธมอร์ว่า ปัจจุบันประชากรโลกราวร้อยละ ๘๐ พูดภาษาที่
ใช้กันกว้างขวางมากที่สุดในโลก ๘๓ ภาษา ขณะที่ถึง ๓,๕๐๐ ภาษา
ซึ่งมีประชากรโลกใช้อยู่รวมกันเพียงร้อยละ ๐.๒ เท่านั้น นอกจากนี้
ความรู้บางอย่างจะสูญหายไปพร้อมกับภาษา เพราะเมื่อภาษาสูญสิ้นไป
ความรู้อย่างละเอียดลึกซึ้งที่สะสมมานานหลายศตวรรษของท้องถิ่น
ที่เกี่ยวข้องกับภาษานั้น ทั้งในเรื่องเวลา ฤดูกาล สัตว์ พืช ระบบนิเวศ
คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประเพณี ดนตรี และตำนานเรื่องเล่าต่างๆ ก็
จะสูญหายไปด้วย เพราะภาษาหลายๆ ภาษาไม่เคยเขียนหรือบันทึกไว้
ที่ไหน มีอยู่เพียงในหัวของคนท้องถิ่นเท่านั้น

นโยบายภาษาแห่งชาติของราชบัณฑิตยสถาน

เพื่อให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ในประเด็นเกี่ยวเนื่องกับการ
อนุรักษ์ภาษาไทยมิให้แปรเปลี่ยนไปในทางเสื่อม และส่งเสริมภาษาไทย

ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น ราชบัณฑิตยสถาน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวางกรอบนโยบายและวางแผนการดำเนินงาน ของโครงการนโยบายภาษาแห่งชาติ (National Language Policy) ใน พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน มี ศ.ดร.อุดม วโรตม์สถิตยัตต์ ราชบัณฑิต และเลขานุการสำนักศิลปกรรม เป็นประธานคณะกรรมการจัดทำนโยบาย ภาษาแห่งชาติ และ ศ.ดร. สุวิไล เปรมศรีรัตน์ เป็นรองประธานฯ

ทั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มคณะกรรมการจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติออกเป็น ๖ กลุ่มย่อย คือ

๑. กลุ่มนโยบายภาษาไทยของนักเรียนไทยและคนไทย
๒. กลุ่มนโยบายภาษาถิ่นสำหรับนักเรียนไทยและคนไทย
๓. กลุ่มนโยบายภาษาเศรษฐกิจเพื่อการใช้งาน
๔. กลุ่มนโยบายภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์และภาษาที่อยู่ในขั้นวิกฤต
๕. กลุ่มนโยบายภาษาสำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางหู
๖. กลุ่มนโยบายภาษาของการแปล ล่ามแปล และล่ามภาษามือ

ในด้านภาษาไทยและภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ศ.ดร. สุวิไล เปรมศรีรัตน์ รองประธานคณะกรรมการจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ เคยให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนว่า

“นโยบายภาษาจะช่วยในการรักษาภูมิปัญญา สร้างความสมาน-ฉันท์และความมั่นคงให้เกิดขึ้นในชาติ เมื่อเรายกย่องให้เกียรติภาษาถิ่น ซึ่งก็คือภาษาแม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ผู้คนก็จะรู้สึกดี และพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาทางราชการต่อไป ความเข้าใจกันก็จะเกิดขึ้น และหากเราช่วยกันทำนุบำรุงภาษาถิ่นต่างๆ เราก็จะรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ซึ่งก็จะมีวิธีคิดแก้ไขปัญหาที่หลากหลายขึ้น การกำหนดนโยบายภาษาแห่งชาติ ก็จะทำให้ภาษาไทยจะได้รับการฟื้นฟู ภาษาถิ่นก็จะกลับคืนมา เป็นการให้พื้นที่แก่ภาษาซึ่งไม่ว่าจะจะเป็นภาษาที่มาจากตระกูลภาษาไทยหรือไม่ก็ตาม เมื่อเรารักภาษาแม่ของเรา เราก็จะรักภาษาแม่ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของคนอื่นด้วย”

(สคู๊ปการศึกษา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑, หน้า ๑๕)

จากการสัมภาษณ์ ศ.ดร. อุดม วโรตม์สถิตยัตต์ ประธานคณะกรรมการจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ ทำให้ทราบว่า ในอนาคตอันใกล้

ทิศทางของนโยบายภาษาแห่งชาติจะกำหนดหรือต่อยอดจากผลการวิจัย โดยคณะกรรมการจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันแต่ละกลุ่มย่อย ได้ขอทุนทำวิจัยอย่างต่อเนื่องจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และวางแผนการจัดทำประชานิยาม เพื่อให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในโครงการระดับชาตินี้ด้วย

เมื่อกลางปี พ.ศ.๒๕๕๑ ราชบัณฑิตยสถานและเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติ ได้ร่วมกันจัดประชุมสัมมนาในระดับสากลครั้งใหญ่ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ กรกฎาคม ณ โรงแรมทวินทาวเวอร์ส กรุงเทพฯ ในหัวข้อ National Language Policy : Language Diversity for National Unity (นโยบายภาษาแห่งชาติ : ความหลากหลายของภาษา เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ) มีปาฐกถา อภิปราย เสวนา และนำเสนอ บทความภาษาอังกฤษ จากผู้บริหารราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิต ภาควิชาอักษรศาสตร์ และนักวิชาการของไทยและต่างประเทศ นับเป็นการประชุมทางภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ครั้งสำคัญของประเทศไทย ที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิชาการ และองค์กรอิสระ ทั้งภาครัฐและเอกชนของไทยและต่างประเทศ อาทิ กระทรวงวัฒนธรรม บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) องค์กรศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่รู้จักกันในนาม ยูเนสโก (UNESCO) กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือยูนิเซฟ (UNICEF) องค์กรรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) สถาบันทูตออสเตรเลีย และ SIL (Summer Institute of Linguistics) International ซึ่งเป็นองค์กรอนุรักษ์ภาษาที่ไม่หวังผลกำไร

เนื่องจากผู้เขียนได้ร่วมเป็นนักวิชาการที่เสนอผลงานในที่ประชุมด้วย จึงกล่าวได้ว่าบรรยากาศภายในงานนั้นตึกคักอย่างยิ่ง เพราะมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติถิ่นหลาม ดังที่นายกรัฐมนตรีกล่าวไว้ว่า “สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเรื่องของภาษาเป็นประเด็นที่ทั่วโลกให้ความสนใจก็คือ การประชุมครั้งนี้มีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมจากหลากหลายประเทศครบทั้ง ๖ ทวีป ทั่วโลก ราชบัณฑิตยสถานรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่วิทยากรและผู้เชี่ยวชาญระดับโลกได้มาร่วมแบ่งปันความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ในงานประชุมครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกท่านจะได้ประโยชน์จากการร่วมประชุมตลอดการจัดงานทั้งสองวัน” ผลงาน oral presentations

ที่นำเสนอ นั้น มีตั้งแต่การวิจัยการใช้พจนานุกรม การศึกษาแบบทวิภาษาและพหุภาษาในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ การวิจัยทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ การวิจัยด้านการสอนภาษา การรู้หนังสือ การวางแผนภาษา และการกำหนดนโยบายภาษาแม่ ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยและต่างประเทศ เช่น อินเดีย มองโกเลีย หมู่เกาะฟีจี แอฟริกา รวมไปถึงการอนุรักษ์ภาษาเขียนของไทยในตำรายาแผนโบราณ ฯลฯ

ผู้ร่วมงานได้ฟังการบรรยายจากวิทยากรที่มีชื่อเสียงด้านภาษา-ศาสตร์/ภาษาศาสตร์ประยุกต์มากมาย อาทิ ศ.ดร.เบอร์นาร์ด สโปลสกี บิดาแห่งการวางแผนภาษา ศ.ดร.โจเซฟ โด เบียงโก ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนภาษา ดร.เชลดอน แซฟเฟอร์ ดร.แคโรลีน มิลเลอร์ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากประเทศไทย เช่น ศ.ดร.อุดม วโรตม์สถิกจิตต์ ราชบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ประธานคณะกรรมการจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ ศ.ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ รองประธานคณะกรรมการจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ ตลอดจนคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น ศ.ดร.ประคอง นิมมานเหมินท์, รศ.ดร.ประพาศน์ พุทธิประภา, ดร.จิตประภา ศรีอ่อน, ศ.ดร.ปราณี กุลละวณิชย์, ศ.ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ ดร.โคทม อารียา ร่วมอภิปรายในหัวข้อที่น่าสนใจ เนื้อหาของบทกล่าวเปิดการประชุมโดยเจ้าภาพและตัวแทนเครือข่ายสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช (นายกราชบัณฑิตยสถานในขณะนั้น) ประธานในพิธีเปิดงานประชุมสัมมนา กล่าวว่า “เราทุกคนเกี่ยวข้องกับภาษาทุกวัน บางคนเห็นว่า ภาษาเป็นเพียงเครื่องมือในการสื่อสาร แต่แท้จริงแล้วภาษาเป็นมากกว่านั้น ภาษาเป็นรากฐานของความคิดและเหตุผล ภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ ภาษาเป็นศูนย์รวมแห่งภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เราสามารถรวบรวมประเด็นปัญหาต่างๆ ไว้ในนโยบายภาษา ทั้งเรื่องภาษากลุ่มชาติพันธุ์ ภาษาสำหรับผู้อพยพ ภาษาสำหรับผู้พิการ ภาษาสำหรับการแปล ภาษาในเรื่องการเรียนการสอน และภาษาต่างประเทศในฐานะภาษาเศรษฐกิจเพื่อการใช้งาน”

ดร.ชัยอนันต์ ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า “งานประชุมครั้งนี้จัดเป็นก้าวสำคัญในกระบวนการศึกษาการจัดทำนโยบายภาษา กล่าวคือ เป็นเวทีที่รวมนักภาษาศาสตร์ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และนักการศึกษาจากประเทศ

ต่างๆ เพื่อเราจะได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างความเข้าใจอันถ่องแท้เกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในเรื่องของภาษาที่ประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในโลกกำลังเผชิญอยู่”

ศ.ดร.เบอร์นาร์ด สโปลสกี เมธีวิจัยอาวุโสและอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ได้กล่าวถึงการกระตุ้นพหุภาษาและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญขององค์กรที่รับผิดชอบนโยบายภาษาที่เน้นมิติของสังคมและการศึกษา โดยระบุว่า พหุภาษาเป็นสิ่งสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม พร้อมทั้งให้ความเห็นว่า “การมีนโยบายทางภาษาที่ดี ทำให้มีการส่งเสริมให้คนในประเทศเพิ่มศักยภาพในการใช้ภาษาและจากที่เคยพูดได้ภาษาเดียว ก็เพิ่มเป็นสองภาษา แต่การที่จะทำให้นโยบายมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น ก็อยู่ที่เสียงตอบรับจากคนในประเทศด้วย”

ศ.ดร.โจเซฟ โล เบียงโก ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ประสิทธิภาพของนโยบายภาษาแห่งชาตินั้นขึ้นอยู่กับรัฐบาลที่ต้องเห็นความสำคัญของประชาชน

ดร.เชลดอน แชนเฟลอร์ ผู้อำนวยการสำนักงานองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาว่า “สำหรับยูเนสโกภาษาเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งในบทบาทของตัวเองและในบทบาทของการนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษและการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนในการแสดงความเป็นตัวตนและแหล่งรวบรวมประวัติศาสตร์ ในการสนับสนุนเรื่องภูมิปัญญามนุษย์ และในการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ของคนท้องถิ่น ชนพื้นเมือง ตลอดจนทำนุบำรุงความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม หลักการดังกล่าวมีความสำคัญต่อยูเนสโก เนื่องจากภาษาเป็นรากฐานสำคัญในการประกาศปฏิญญาสากล ว่าด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องสันถวไมตรีท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษา”

ดาโต๊ะ อาฮัมเม็ด บิน ซิพอน ผู้อำนวยการองค์การการศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) กล่าวว่า “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นแหล่งกำเนิดของภาษาและวัฒนธรรม ดังนั้นทุกประเทศในภูมิภาคนี้ จึงให้ความสนใจในเรื่องภาษา ซึ่งเป็นพันธกิจขององค์การพัฒนาศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการร่วมมือจัดกิจกรรมและโปรแกรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อประเด็นด้านการศึกษาทั่วไปกับประเทศสมาชิกทั้ง ๑๑ ประเทศ”

แอนน์ เรย์โนลด์ส ที่ปรึกษาประจำสำนักงานการศึกษาออสเตรเลียแห่งนานาชาติ สถาบันออสเตรเลีย กล่าวว่า “ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติออสเตรเลีย และเป็นเครื่องมือการสอนในระบบการศึกษา อย่างไรก็ตาม เรายังคงให้ความสำคัญและสนับสนุนภาษาอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน แท้จริงแล้ว ชาวออสเตรเลียมากกว่าร้อยละ ๑๕ พูดภาษาอื่นที่บ้าน นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ชาวออสเตรเลียพูดภาษามากกว่า ๒๐๐ ภาษา ซึ่งรวมถึงภาษาของชาวท้องถิ่นของออสเตรเลีย รัฐบาลประเทศออสเตรเลียตระหนักถึงการเรียนภาษาต่างประเทศว่า มีความสำคัญต่อความมั่นคงและความมั่งคั่งของประเทศในอนาคต”

ดร.แคโรลีน มิลเลอร์ อดีตประธาน SIL International กล่าวว่า “การพัฒนาภาษาและการวางแผนภาษาภายในชาติขึ้นอยู่กับวิธีและแนวคิดในอนาคต ประเทศที่ให้คุณค่ามรดกทางความหลากหลายและให้การสนับสนุนอย่างจริงจังในทางนโยบายและการปฏิบัติ นั้น จะได้รับประโยชน์ที่เต็มไปด้วยความหลากหลายต่อไป ดังนั้น การประชุมครั้งนี้ไม่ได้เป็นเพียงการสนับสนุนคุณค่าที่แท้จริงแก่ชุมชนที่ใช้ภาษากลุ่มชาติพันธุ์แต่เป็นคุณค่าสำหรับประเทศชาติโดยรวม”

ที่ผู้เขียนสัมภาษณ์ ศ.ดร. อุดม วโรตม์สถิกขิตติ์ ราชบัณฑิตและเลขาธิการสำนักศิลปกรรม ประธานคณะกรรมการจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ ได้ทราบว่าประเทศไทยขาดการส่งเสริมด้านภาษาประจำชาติ ซึ่งรวมถึงภาษาถิ่นจากภาครัฐมาเป็นเวลายาวนาน นับแต่การประกาศรัฐนิยมว่า ‘ภาษาไทยเป็นภาษาของชาติ’ ในสมัยของรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ในพ.ศ.๒๔๘๓ เป็นการระบุนโยบายที่ชัดเจนครั้งแรก และครั้งเดียว จวบจนวันนี้ ราชบัณฑิตยสถานเล็งเห็นความสำคัญของนโยบายภาษาแห่งชาติ โดยต้องการมุ่งเน้นให้คนไทยมีความรู้ภาษาไทย

และภาษานานาชาติที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนอนุรักษ์ภาษาถิ่น และภาษาของชนกลุ่มน้อยมิให้สูญหายไปตามกาลเวลา และกระแสโลกาภิวัตน์

บทสรุปจากข่าวและข้อเสนอนี้

ข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับราชบัณฑิตยสถาน และข่าวด้านภาษาไทยและวรรณศิลป์ได้ชูประเด็นภาษาซึ่งสะท้อนให้เห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการกวดักตักภาษาของชาติ ตัวอย่างเช่น

วัยรุ่นเข้าคิวเช็คอาคาร ‘ภาษาบกร่อง’ โรค ‘ส ซ ศ ษ อักเสบหนัก’

โครงการหมอภาษาพัฒนาเยาวชน หรือรู้จักกันในนามบ้านหมอภาษา เปิดให้บริการมาครบสิบปีแล้ว โดยมีเครือข่ายกระจายอยู่ตามโรงเรียนและมหาวิทยาลัยทั่วประเทศกว่าสองพันแห่ง นางศิริวรรณ ฉายะเกษตรินศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ หัวหน้าโครงการ เปิดเผยว่า จากผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา มีเพียงร้อยละ ๑๒ ของนักเรียนนักศึกษาเท่านั้นที่อ่านหนังสือถูกต้อง นอกนั้นยังบกร่องด้านการอ่าน โดยเฉพาะการออกเสียง ในกลุ่มนี้ร้อยละ ๒๘ ออกเสียงเลียนแบบภาษาต่างประเทศ โดยใช้เสียงตัวเอสในภาษาอังกฤษ แทนเสียงอักษร ส ซ ศ ษ ร้อยละ ๑๖ ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ร้อยละ ๑๑ ออกเสียงควบกล้ำ ร ล ไม่ชัดเจน

(สรุปจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันอังคารที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑)

ครู-น.ร. ผ่านเกณฑ์ภาษาไทยคาบเส้น ได้คะแนนเฉลี่ยกว่า ๕๐ เปอร์เซนต์ จากเต็มร้อย

การที่ราชบัณฑิตยสถานมอบหมายให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการจัดทดสอบวัดความรู้ภาษาไทยกับกลุ่มครูที่สอนภาษาไทย และนักเรียน นักศึกษา รวมกันประมาณ ๓,๐๐๐ คน เมื่อต้นเดือนกันยายน ๒๕๕๑ นั้น ผลการสอบค่อนข้างน่าผิดหวัง โดยกลุ่มครูได้คะแนนสูงสุดเพียง ๗๐ เปอร์เซนต์ เท่านั้น และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๕๒ เปอร์เซนต์

ส่วนนักเรียนระดับมัธยมสอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพียงห้าสิบกว่าเปอร์เซ็นต์ เท่าๆกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ราชบัณฑิตยสถานเปิดเผยว่า คณะนเรื่องหลักภาษาศาสตร์หรือไวยากรณ์ค่อนข้างต่ำ โดยนักเรียนชั้นป.๖ ยังเรียงประโยคไม่ถูกและมีปัญหาทักษะการพูดโดยเฉพาะคำควบกล้ำ

(สรุปจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันพุธที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑)

ชวนคนไทยรักการอ่าน เร่งพัฒนาเศรษฐกิจ

ดร.วีระพงษ์ งามางกูร ประธานที่ปรึกษาเศรษฐกิจคณะรัฐมนตรี กล่าวว่า สถานการณ์การอ่านหนังสือของคนไทยน่าเป็นห่วงมาก เพราะเมื่อเทียบกับประเทศที่เจริญแล้ว พบว่า การอ่านของคนไทยยังถือว่าน้อยมาก โดยจากสถิติการอ่านหนังสือของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่า ประเทศไทยมีจำนวนผู้ไม่อ่านหนังสือถึง ๒๒.๔ ล้านคน หรือเกือบ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งประเทศ และมีสถิติการอ่านหนังสือปีละ ๒ เล่ม เทียบกับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว พบว่า ประเทศสิงคโปร์มีสถิติการอ่านหนังสือถึงปีละ ๔๐-๕๐ เล่ม และประเทศเวียดนามปีละ ๖๐ เล่ม

(สรุปจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันพุธที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑)

ทูตวัฒนธรรมเผยเด็กไทยวิกฤต 'ภาษา'

ในการคัดเลือกทูตเยาวชนเพื่อการรณรงค์สร้างวัฒนธรรม จัดโดยกระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ฯลฯ มีทูตวัฒนธรรมชายคือ นายสมพร สุดชญา อายุ ๑๖ ปี ศึกษาชั้นม.๕ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กล่าวว่า วัยรุ่นปัจจุบันกำลังเผชิญกับวิกฤตภาษา ด้านภาษาพูดร้อยละ ๓๐-๔๐ จะพูด ร เรือ และคำควบกล้ำไม่ชัด ด้านภาษาเขียนก็มักเขียนผิด เขียนศัพท์เฉพาะที่รู้จักกันในหมู่วัยรุ่น ในฐานะทูตวัฒนธรรม จะรณรงค์ให้ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ที่ดงามของชาติ ส่วนทูตวัฒนธรรมหญิง คือ นางสาวอรภัทร์ งามนิธิพร ๑๖ ปี ศึกษาชั้นม.๕ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ให้ความเห็นว่า วัยรุ่นไทยไม่ค่อยภูมิใจความเป็นไทย หลงไหลวัฒนธรรมเกาหลี ญี่ปุ่น

การเปิดรับวัฒนธรรมใหม่ๆ เป็นสิ่งที่ดี แต่อยากให้การเปิดรับนั้นควบคู่ไปกับการรักษาวัฒนธรรมของชาติ ด้วย

(สรุปจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑)

ตัวอย่างข่าวที่ยกมาทั้งหมดข้างต้นเป็นสิ่งยืนยันว่า การศึกษาภาษานั้นสำคัญ การศึกษาภาษาถือเป็นแนวทางให้ศึกษาวิทยาการด้านอื่นของสังคมผู้พูดภาษานั้นด้วย ตัวอย่างเช่น การเมืองการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรม จริยธรรม จิตสำนึก ค่านิยมทางสังคม ตลอดจนประวัติศาสตร์ของกลุ่มชนผู้ใช้ภาษานั้นๆ ดังนั้นภาษาจึงเปรียบได้กับมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่ควรใช้ให้เกิดประโยชน์ มิให้นำไปใช้ในทางที่ผิดหรือใช้ในการบ่อนทำลาย ดังที่เห็นได้จากการแสดงทัศนะของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ในข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ดังนี้

“ป่าเปรม” เตือนใช้ภาษาทำแตกแยก

พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ กล่าวระหว่างเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง ‘ภาษาไทยพ.ศ.พอเพียง’ ที่ห้องประชุมมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ต้องรักษาไว้และใช้อย่างถูกต้องและถูกกาลเทศะ “ภาษาทำให้คนเข้าใจกัน ชอบกัน รักกันเกลียดกัน โกรธกัน หรือทำลายล้างกันก็ได้ พวกเราทั้งหลายต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องรักษาภาษาไทยที่บรรพบุรุษมอบมาอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง จะทำให้สังคมร่มเย็น ใช้ภาษาสร้างสิ่งดีๆ ให้สังคม สร้างความรัก ความผูกพันต่อกัน สร้างความภูมิใจในชาติ ใช้ภาษาเพื่อความประนีประนอมกัน ใช้ภาษาเพื่อให้อยู่ต่อกัน เพื่อสั่งสอนคนให้เป็นคนเจริญ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการพัฒนาถาวรของชาติ”

(สรุปจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันอาทิตย์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

หากจะเอ่ยถึงวันภาษาไทยแห่งชาติ น้อยคนจะทราบว่าตรงกับวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ทุกปี ซึ่งเริ่มมาแต่วันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จฯ เป็นองค์ประธานและทรงร่วมอภิปรายในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ นับจนถึงปัจจุบันนี้ ก็ร่วมปีแล้ว โดยคณะรัฐมนตรีมีมติให้วันดังกล่าว เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เกือบสิบปีผ่านไปหากการศึกษาภาษาในประเทศไทยทั้งภาษาประจำชาติและภาษาต่างประเทศยังคงพุดถึงปัญหาเดิมๆ และพยายามตอบคำถามในโจทย์เดิม โครงการนโยบายภาษาแห่งชาติมีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้เลย หากปราศจากความร่วมมือของภาคประชาชน ราชบัณฑิตยสถานควรใช้มาตรการกำจัดจุดอ่อนด้วยวิธีการ ดังนี้

๑. ไม่ดำเนินการในวงจำกัด ควรเผยแพร่โครงการให้เป็นที่รู้จักอย่างทั่วถึง และระดมสมองจากนักวิชาการภายนอกที่สนใจในการแก้วิกฤตร่วมกับราชบัณฑิตยสถานอย่างแท้จริง

๒. สร้างระบบการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน ที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นตัวแทนแรงงานผู้อพยพ ผู้พิการ ชนกลุ่มน้อย พ่อค้าแม่ค้า ครูดอย ครูและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน บุคคลในสาขาอาชีพต่างๆ เช่น ล่าม นักแปล พนักงานสายการบิน พนักงานบริษัท แพทย์ วิศวกร สถาปนิก นักธุรกิจ นักโฆษณา นักการเมืองนักวิทยาศาสตร์ ศิลปินแขนงต่างๆ โดยจะต้องเปิดกว้างและสรรหาอย่างเป็นระบบ มิใช่เพียงตัวแทนกลุ่มที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงหรือมีอำนาจเท่านั้น

๓. จัดเก็บข้อมูลและติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในยุคเทคโนโลยีข่าวสารเช่นนี้ ควรมีการจัดเก็บข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ง่ายและแบ่งปันผ่านอีเมลได้อย่างรวดเร็ว หรือเผยแพร่ทางเว็บไซต์และช่องทางการสื่อสารอื่นๆ นี่เป็นภารกิจของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการที่ผู้บริหารของราชบัณฑิตยสถานควรให้ความสำคัญและกำกับดูแลอย่างจริงจัง

ปัจจุบัน องค์กรภาครัฐและเอกชนจำนวนมากมีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมภาษาและวรรณศิลป์ เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย สมาคมภาษาและหนังสือ

แห่งประเทศไทย สมาคมนักแปลและล่ามฯ มูลนิธิซีเมนต์ไทย SCG (ค่านักเขียนน้อย และรางวัลศิลปะเพื่อเยาวชนไทย) หนังสือพิมพ์มติชน (ค่ายเยาวชนนักเขียน และกองทุนหนังสือเข้าห้องสมุดโรงเรียน) สำนักพิมพ์ผีเสื้อ (จัดตั้งโรงเรียนวิชาหนังสือ เพื่อสอนการใช้ภาษา การเป็นบรรณาธิการ การจัดพิมพ์หนังสือคุณภาพ) เป็นต้น

ราชบัณฑิตยสถานสามารถขอความร่วมมือเพื่อต่อยอดโครงการนโยบายภาษาแห่งชาติ สมดังเจตนารมณ์ที่ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช อดีตนายกรัฐมนตรี ราชบัณฑิตยสถาน แดงไว้ว่า “ผมหวังเป็นอย่างยิ่งที่ราชบัณฑิตยสถานจะได้รับความร่วมมือจากท่านทั้งหลายในการรวบรวมข้อมูลในเชิงวิชาการ ที่เป็นประโยชน์สำหรับนำเสนอต่อรัฐบาลไทย เพื่อผลักดันให้เกิดนโยบายภาษาแห่งชาติอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในองค์กรร่วม”

บรรณานุกรม

คณาจารย์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (๒๕๔๑). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

แผนยุทธศาสตร์ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๘-๒๕๕๒. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

รายงานประจำปีราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๐). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

เว็บไซต์ราชบัณฑิตยสถาน <http://www.RoyIn.go.th>

ผศ.ดร. อรอนงค์ ชาศร. (๒๕๕๑). เอกสารประกอบการบรรยายวิชา Discourse Analysis. กรุงเทพฯ: คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้อ้างอิง (เรียงตามวันที่)

หนังสือพิมพ์มติชน ๗ ต.ค. ๒๕๕๑ วิจารณ์เข้าคิวเช็คคอกาการ “ภาษาบกพร่อง” โรค ‘ส ช ค ษ อักเสบหนัก’

หนังสือพิมพ์มติชน ๑ ต.ค. ๒๕๕๑ ครู-น.ร. ผ่านเกณฑ์ภาษาไทยคาบเดินได้คะแนนเฉลี่ยกว่า ๕๐% จากเต็มร้อย

หนังสือพิมพ์มติชน ๔ ก.ย. ๒๕๕๑ ชุดวัฒนธรรมเผยแพร่เด็กไทยวิกฤต “ภาษา”

หนังสือพิมพ์มติชน ๑ ก.ย. ๒๕๕๑ ชวนคนไทยรักการอ่าน เร่งพัฒนาเศรษฐกิจ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ๒๗ ก.ค. ๒๕๕๑ “ป่าเปรม” เตือนใช้ภาษาทำแตกแยก

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ๙ ก.ค. ๒๕๕๑ “พระเทพฯ” ทรงแนะระวางการใช้ภาษาไทย - งานวิจัยชี้หลักสูตรไม่เอื้อเข้าม. เด็กแห่กวัดวิชาผ่านเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ <http://www.manager.co.th>

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ๑๐ มิ.ย. ๒๕๕๑ ภาษาสร้างชาติ “ราชบัณฑิตยสถาน” ผลักดันนโยบายสื่อสารสมานฉันท์ (สื่ूपพิเศษในหน้าข่าวการศึกษา)

หนังสือพิมพ์มติชน ๑๓ ต.ค. ๒๕๕๐ คอลัมน์ Think Tank โดย เสกขภูมิ วรรณปก

